

geitenhouderij

- » Melkgeitenhouderij was in 2010 in de ban van de Q-koorts
- » Geitenmelkprijs veert weer op
- » Kansen voor de afzet van hoogwaardige geitenmelkproducten als geitenkaas

Branchebeschrijving

Geiten worden in Nederland voor de melkproductie gehouden; de vleesproductie is van ondergeschikt belang. De melkgeitenhouderij is een jonge branche. Met de introductie van de melkquotering voor koemelk in 1984, heeft de melkgeitenhouderij een impuls gekregen.

De EU heeft geen quoteringsregeling voor geitenmelk. Geitenhouders ontplooiën nevenactiviteiten op het gebied van boerderijverkoop, recreatie & toerisme en agrarische kinderopvang. De melkgeitenhouderij is geconcentreerd in Noord-Brabant, Gelderland en Limburg.

Trends en ontwikkelingen

De ontwikkelingen in de melkgeitenhouderij werden in 2010 overschaduwd door de maatregelen ter bestrijding van de Q-koorts. De maatregelen bestonden uit het ruimen van dieren, een vaccinatieprogramma, een fokverbod, vervoersbeperkingen en mest- en hygiëne maatregelen. In 2010 zijn meer dan 50.000 dieren geruimd. De komende jaren hoopt de overheid de Q-koorts onder controle te houden door het vaccinatieprogramma. De meeste andere maatregelen zijn opgeschort. Onduidelijk is of het verbod op uitbreiding stand houdt. Melkgeiten worden in Nederland op professionele manier gehouden, waarbij de schaalgrootte bij de bedrijven toenam. Bedrijven met meer dan 2.500 melkgeiten zijn geen uitzondering. Ruim driekwart van de

geitenmelk wordt verwerkt tot geitenkaas (inclusief wrongel), terwijl de rest wordt verwerkt tot melkpoeder, consumptiemelk en andere halfabrikaten en eindproducten. De consumptie van geitenmelkproducten groeit door de verbeterde kwaliteit van de producten, de ontwikkeling van nieuwe producten en door het toenemende aantal consumenten met last van voedselallergieën en –intoleranties voor koemelk. Geitenmelk is een goed alternatief voor koemelk. De export van halfabrikaten en eindproducten is van groot belang voor de branche. Ruwweg tweederde van de productie wordt geëxporteerd. De export van kaas en wrongel naar Frankrijk is groot, maar is in 2010 sterk gedaald door de toegenomen Franse productie.

Onze visie

Het jaar 2011 staat voor de melkgeitenhouderij in het teken van het opbouwen van de bedrijven na de ruiming. De stallen worden herbevolkt. Niet alle bedrijven zullen de bedrijfsactiviteiten voortzetten; er treedt een daling in het aantal bedrijven op. Zodra de branche is genormaliseerd, zal de gemiddelde bedrijfsgrootte weer toenemen, waardoor de melkproductie verder kan groeien. De afzet van geitenmelk verloopt moeizaam door de structureel lagere vraag uit Frankrijk. In het komende decennium liggen er mogelijkheden om de versnipperde afzet van geitenmelk te verbeteren en de geitenmelkprijs op een hoger niveau te brengen. De marktpositionering van geitenmelk kan worden verbeterd door veel aandacht te schenken aan productontwikkeling en

door te benadrukken dat de melk op een duurzame wijze is geproduceerd. Productontwikkeling biedt mogelijkheden om hoogwaardigere producten te maken en minder afhankelijk te worden van de export van halfabrikaten of onbewerkte grondstoffen. Nederlandse geitenmelk heeft de potentie om zich in het bovenste segment van de markt te positioneren. In de branche worden initiatieven ontwikkeld om tot een duurzame afzet van boventallige geitenlammeren te komen. Tevens krijgt de bevordering van de afzet van geitenvlees veel aandacht. De melkgeitenhouderij kan de komende jaren profiteren van het positieve imago van de branche.

Kerngegevens

Aantal bedrijven: **554**

Aantal melkgeiten: **221.016**

Gemiddelde melkgift per geit per jaar: **850 kg**

Productie geitenkaas (2009): **18.000 ton**

Productie geitenmelkpoeder (2009): **1.500 ton**

Websites

www.lto.nl

www.produivel.nl

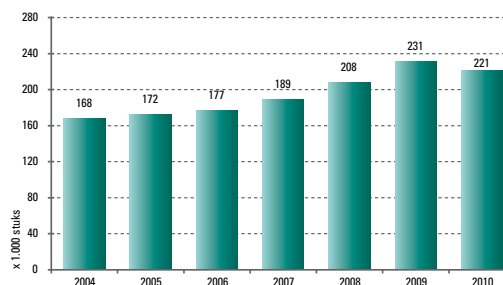
www.geitennet.com

www.qkoortsinnederland.nl

Aantal melkgeiten

Bron: CBS

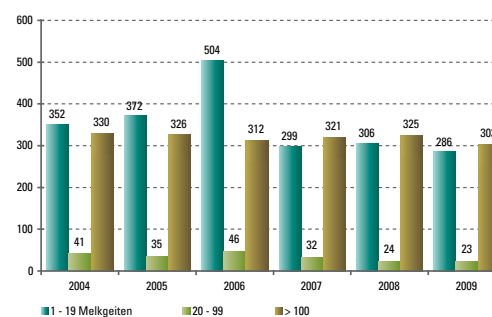
- ▶ De melkgeitenhouderij is een jonge branche die tot 2010 een continue groei heeft laten zien.
- ▶ In 2010 is de groei van de geitenstapel onderbroken door ruimingen ter bestrijding van de Q-koorts. Er zijn meer dan 50.000 geiten geruimd.
- ▶ Sinds augustus 2010 is het vervoersverbod van geiten opgeheven, waardoor lammeren en melkgeiten weer verhandeld kunnen worden.



Aantal bedrijven naar aantal melkgeiten per bedrijf

Bron: Productschap Zuivel

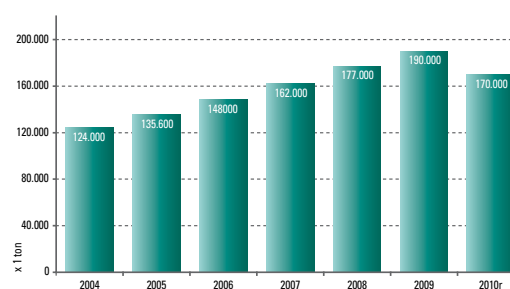
- ▶ Het aantal bedrijven waar melkgeiten als hoofdactiviteit worden gehouden neemt in 2010 af. Verschillende bedrijven staken de activiteiten na de ruimingen vanwege de Q-koorts.
- ▶ Bijna 99% van de melkgeitenstapel bevindt zich op bedrijven met meer dan 100 melkgeiten. Circa 300 bedrijven hebben meer dan 100 melkgeiten.
- ▶ In de melkgeitenhouderij treedt schaalvergroting op.



Geitenmelkproductie

Bron: Productschap Zuivel, ABN AMRO Sector Research

- ▶ De productie van geitenmelk nam in 2010 af door krimp van de geitenstapel.
- ▶ De melkgift per geit varieert per bedrijf. Goede verzorging en goede voeding hebben een positieve uitwerking. Topbedrijven kunnen een melkgift van 1.200 kilogram per geit per jaar behalen.
- ▶ Nederlandse geitenmelk heeft een gemiddeld vetgehalte van 4,1% en een gemiddeld eiwitgehalte van 3,4%. Gedurende het seizoen variëren de vet- en eiwitgehaltes.



Geitenmelkprices

Bron: KWIN, Productschap Zuivel

- ▶ In de geitenhouderij zijn geen quoteringsregelingen van kracht. De melkprijs komt geheel door vraag en aanbod tot stand.
- ▶ De geitenmelkprijs is in 2010 sterk gedaald door minder goede afzetmogelijkheden. De export naar Frankrijk, de belangrijkste afzetmarkt, is in 2010 sterk teruggelopen.
- ▶ Er bestaan grote verschillen in de melkprijs die zuivelbedrijven betalen. Dit wordt vooral bepaald door het productenpakket van het zuivelbedrijf.

